

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

**Методичні рекомендації
до виконання контрольної роботи
з дисципліни «Основи наукових досліджень» для
здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бака-
лавр» заочної форми навчання спеціальностей D1
«Облік та оподаткування», D2 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»**

Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи з дисципліни «Основи наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» заочної форми навчання спеціальностей D1 «Облік та оподаткування», D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»/ Укл. Н.Г. Фатюха – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2026.- 26 с.

Укладач: к.е.н., доцент Н.Г. Фатюха

Рецензент: к.е.н., доцент О.Г. Лищенко

Відповідальний за випуск: к.е.н., доцент О.Г. Лищенко

Затверджено
на засіданні кафедри
“Облік та фінанси ”
Протокол № 6
від 12.05.2026 р.

Рекомендовано
до видання НМК ФБТЕ
Протокол № 5
від 29.05.2026 р.

ЗМІСТ

1	Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи з дисципліни “Основи наукових досліджень”	с 4
1.1	Загальні положення до написання контрольної роботи	4
1.2	Вимоги до оформлення контрольної роботи	5
2	Завдання на контрольну роботу	7
2.1	Розподілення завдання за варіантами	7
2.2	Практична частина роботи	9
3	Питання до заліку з дисципліни «Основи наукових досліджень»	22
	Рекомендації	24
	Додаток А. Приклад оформлення титульної сторінки	26

1 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

1.1 Загальні положення до написання контрольної роботи

Навчальними планами передбачається виконання здобувачами вищої освіти заочної форми навчання контрольної роботи з курсу «Основи наукових досліджень». Контрольна робота як важлива форма навчального процесу, повинна навчати здобувачів вищої освіти самостійному узагальненню та письмовому викладанню основних положень опрацьованих літературних джерел, першоджерел та інших матеріалів.

Контрольна робота виступає як засіб самостійного здобуття і поглиблення знань здобувачів вищої освіти, а також як форма самоконтролю та контролю самостійного навчання здобувачів вищої освіти з боку кафедри.

Виконуючи контрольну роботу, здобувачі вищої освіти набувають досвіду роботи з науковою літературою, періодичними спеціальними виданнями, законодавчими актами, та іншими джерелами знань; вчать аналізувати та узагальнювати, а також чітко висловлювати свої думки з приводу заданої тематики в письмовій формі. Все це є підґрунтям для виконання більш складних форм робіт в майбутньому, таких як курсова, дипломна магістерська роботи.

Контрольна робота з дисципліни “ Основи наукових досліджень” показує, наскільки глибоко здобувачі вищої освіти засвоїли курс, як вони вміють самостійно вивчати окремі питання в рамках заданої теми.

В контрольній роботі здобувачі вищої освіти повинні відобразити питання:

- знання чинних законодавчих актів України;
- організації процесу наукового дослідження;
- застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження;
- методик дослідження, їх змісту і принципів розробки;
- розробки етапів та форм процесу наукового дослідження;
- організації науково-дослідної роботи магістрів;
- специфіки наукового пізнання; змісту та структури процесу наукового дослідження;

- оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику;
- визначення економічної ефективності наукових досліджень;
- вміння використовувати літературні джерела, розв'язувати практичні завдання і на основі цього викладати письмово свої думки з того чи іншого питання, робити висновки.

1.2 Вимоги до оформлення контрольної роботи

Варіанти контрольних робіт обираються згідно порядкового номера здобувача вищої освіти в списку групи та узгоджуються з викладачем. Кожний варіант складається з теоретичної частини - питань по темах курсу та практичної (розв'язок тестів).

Контрольна робота виконується самостійно. Якщо в ній приводяться окремі цитати з наукових статей, цифрові дані, потрібно зробити посилання на їх джерела, (вказавши в квадратних дужках [...]), автора, назву праці, місце, рік видання, сторінку. Якщо аналізується практичний матеріал, то слід вказати конкретний об'єкт аналізу та джерела використаних даних.

При написанні контрольної роботи не можна обмежуватись матеріалом тільки одного підручника. Потрібно ознайомитись із матеріалами кількох підручників та посібників різних авторів, першоджерелами з вибраної теми, підібрати наукову літературу та ознайомитись із публікаціями в періодичних виданнях. Робота завершується списком використаної літератури.

Для успішного виконання теоретичної частини контрольної роботи з дисципліни першочергове значення має вирішення вузлових питань, логічне та послідовне висвітлення яких дозволяє більш повно розкрити тему. Якщо здобувач вищої освіти правильно усвідомив логіку теми, то основні питання будуть складати єдину цілісну систему, яка за своєю суттю і буде планом контрольної роботи. План повинен включати не більше 3-4 питань. Складання плану — це індивідуальна творча справа, тема може бути представлена в різних варіантах плану, але в будь-якому випадку він повинен відображати основний її зміст.

У тексті контрольної роботи питання плану повинні бути обов'язково виділені.

Практична частина – розв'язок тестів.

Виклад матеріалу повинен бути з посиланнями на джерела використаної літератури (в квадратних дужках [...]), а також з чітким розмежуванням параграфів, що допомагає здобувачу вищої освіти розділити матеріал на логічні частини, бачити зв'язок між ними, не допустити повторів, краще засвоїти матеріал теми.

Список використаної літератури повинен містити не менше п'яти джерел. Після викладення матеріалу необхідно навести список використаної літератури.

Обсяг контрольної роботи повинен становити 15 стандартних сторінок друкованого тексту формату А4, шрифт 14, інтервал 1,5, Times New Roman. Робота може бути написана від руки.

Своєчасно виконану контрольну здобувач вищої освіти здає на кафедру обліку та фінансів для реєстрації у встановлені учбовим графіком строки (десять днів до початку екзаменаційної сесії) на перевірку. У разі негативної рецензії вона повертається на доопрацювання, після чого виконується повторно і знову подається на перевірку разом з першим варіантом. Робота може бути подана через систему дистанційного навчання moodle.

Роботи, виконані не самостійно, не зараховуються. Виконання та захист контрольної роботи – необхідна умова її зарахування.

До заліку з дисципліни "Основи наукових досліджень" здобувач вищої освіти допускається лише за умови зарахування контрольної роботи.

2 ЗАВДАННЯ НА КОНТРОЛЬНУ РОБОТУ

2.1 Розподілення завдання за варіантами

Таблиця 2.1 - Завдання на контрольну роботу

№	Завдання
1	2
1	1. Поняття науки, її мета та ознаки. Функції та значення науки. 2. Види та форми науково-дослідної роботи студентів. 3. Тести.
2	1. Методологія, науковий метод, методика. Науковий аналіз в дослідженні. 2. Фундаментальні і прикладні дослідження. 3. Тести.
3	1. Причини виникнення науки. Стадії розвитку науки. 2. Дослідження, які проводяться самостійно суб'єктом. Реферування літератури 3. Тести.
4	1. Поняття наукової школи. Наука в сучасній Україні. 2. Інформаційний підхід у методології пізнання. 3. Тести.
5	1 Мета, завдання наукознавства. 2. Технологія роботи з науковою літературою. 3. Тести.
6	1. Еволюція та сучасність фінансової науки. 2. Систематизація результатів дослідження. 3. Тести.
7	1. Дослідження становлення методології бухгалтерського обліку 2. Викладення висновків та рекомендацій у формі реферату, наукової статті, тез доповіді. 3. Тести.
8	1. Рівні наукового дослідження: емпіричний і теоретичний, їх відмінність за предметом, методами і формами наукового знання. Методи нагромадження емпіричного матеріалу та вираження його в різних формах емпіричного знання. 2. Склад та особливості організації фінансів житлово-комунального господарства. 3. Тести.

Продовження таблиці 2.1

1	2
9	1. Методи теоретичного узагальнення емпіричного матеріалу та вираження його в різних формах теоретичного знання. 2. Викладення висновків та рекомендацій у формі звіту про виконану науково-дослідну роботу, курсової, випускної магістерської роботи 3. Тести.
10	1. Аксиоматичний і гіпотетико-дедуктивний методи. Ситуаційні методи, що використовуються у економіці. 2. Наукова стаття. Звіт про науково-дослідну роботу (НДР). 3. Тести.

2.2 Практична частина роботи**Тестовий контроль****Варіант 1***1. Наука – це...*

а) форма інтелектуальної діяльності людства, спрямована на отримання істинних знань про світ на відкриття об'єктивних законів світу і передбачення тенденцій його розвитку;

б) форма приватної власності людства, спрямована на отримання істинних знань про світ на відкриття об'єктивних законів світу і передбачення тенденцій його розвитку;

в) форма юридичної власності людства, спрямована на отримання істинних знань про світ на відкриття об'єктивних законів світу і передбачення тенденцій його розвитку.

2. Залежно від джерела фінансування наукові дослідження бувають:

а) фундаментальні, прикладні, науково-технічні;

б) держбюджетні, госпдоговірні, міжнародний договір, міжнародні гранти;

в) лабораторні, виробничі.

3. До методів емпіричного дослідження відносять:

а) спостереження та експеримент;

б) моніторинг;

в) обидва варіанти правильні.

4. Інформація – це...

а) сукупність відомостей (повідомлень, даних), яка визначає мі-

ру наших знань про ті чи інші явища, події та їх взаємозв'язки;

б) матеріальний об'єкт природного або штучного походження, який здатний містити, зберігати і передавати інформацію дані;

в) сукупність відомостей, що відображають відносини і процеси, пов'язані з виробництвом, розподілом, обміном та споживанням матеріальних і нематеріальних благ.

5. Науково-дослідний процес – це

а) чітко організований комплекс дій, спрямований на отримання нових знань, що розкривають суть процесів і явищ у природі і суспільстві, з метою використання їх у практичній діяльності людей;

б) поєднанням зусиль спеціалізованих підрозділів і спрямуванням їх на всебічне дослідження суб'єкта підприємницької діяльності;

в) система заходів, спрямованих на вдосконалення методів і умов інтелектуальної праці, збереження здоров'я працівників на основі новітніх досягнень, науки і техніки, що забезпечують найбільшу ефективність при найменших витратах розумової праці.

6. Згідно з якими критеріями визначається кваліфікація наукових і науково-педагогічних кадрів?

а) обсяг знань і значущість наукових праць;

б) обсяг знань і кількість наукових праць;

в) обсяг знань і кількість наукових праць, які публікувалися в наукових виданнях.

7. До загальними вимогами до науково-дослідної роботи не відносять:

а) чіткість та логічна послідовність викладу матеріалів;

б) повнота формулювань, що виключають можливість неоднозначного розуміння;

в) переконливість аргументації.

Варіант 2

1. Наукова ідея – це...

а) це система узагальненого знання, пояснення різнобічності подій, ситуацій, що відбуваються у природі чи суспільстві;

б) форма відображення у мисленні нового розуміння об'єктивної реальності;

в) система знань стародавнього світу, що базується на: астрології, першоосновах хімії, астрономії, основах математики, мінералогії та географії, логіки та психології, зоології та ботаніці, а також естети-

ці.

2. За сферою використання розрізняють наступні наукові дослідження:

- а) фундаментальні, прикладні, науково-технічні розробки;
- б) пошукові, науково-дослідні, науково-виробничі;
- в) теоретичні, теоретично-експериментальні, експериментальні.

3. Які методи не відносяться до теоретичних?

- а) формалізація та аксіоматичний метод;
- б) індукція та моніторинг;
- в) побудова теорій та гіпотетичний метод.

3. Про який метод йдеться в тексті: «Цей метод ґрунтується на висновках про схожість порівнювальних причин або наслідків. Він є методом рішення фізичних та технічних проблем, в якому досліджуване явище описується не звичайними розмірними величинами, а безрозмірними комплексами – критеріями подібності, що дозволяє вивчати цілі групи подібних між собою явищ?»

- а) метод відмінності;
- б) метод подібності;
- в) метод супутніх змін.

4. Економічна інформація – це...

- а) сукупність відомостей (повідомлень, даних), яка визначає міру наших знань про ті чи інші явища, події та їх взаємозв'язки;
- б) матеріальний об'єкт природного або штучного походження, який здатний містити, зберігати і передавати інформацію дані;
- в) сукупність відомостей, що відображають відносини і процеси, пов'язані з виробництвом, розподілом, обміном та споживанням матеріальних і нематеріальних благ.

5. На чому базуються принципи науково-дослідного процесу?

- а) на практичному та теоретичному досвідах працівників, зайнятих виконанням наукових досліджень;
- б) на теоретичному досвіді працівників, зайнятих виконанням наукових досліджень;
- в) на практичному досвіді працівників, зайнятих виконанням наукових досліджень.

6. Хто присвоює офіційні свідчення наукової кваліфікації?

- а) Міністерство освіти і науки України;
- б) Європейська комісія;
- в) Вища атестаційна комісія (ВАК).

7. Курсова робота виконується студентом...

- а) самостійно;
- б) самостійно та керівництвом науково-педагогічних працівників;
- в) на вибір: самостійно або під керівництвом науково-педагогічних працівників.

Варіант 3

1. Теоретичні завдання пізнання в науковому дослідженні полягають у...

- а) відтворенні механізмів, явищ або процесів, яке дає можливість пояснити встановлені факти;
- б) виборі і ретельному вивченні фактів;
- в) вирішенні питань при формуванні теорії і розробці гіпотези, коли повинні задовольнятися логічні гносеологічні вимоги.

2. За видами дослідження виділяють такі наукові дослідження як:

- а) лабораторні, виробничі;
- б) теоретичні, теоретично-експериментальні, експериментальні;
- в) пошукові, науково-дослідні, науково-виробничі.

3. Аксиоматичний метод – це...

а) метод побудови наукової теорії, за якою деякі твердження приймаються без доведень, а всі інші знання виводяться з них відповідно до певних логічних правил;

б) метод, що ґрунтується на гіпотезі, науковому припущенні, яке висунуто для пояснення будь-якого явища, котре потребує перевірки та теоретичного обґрунтування, щоб стати достовірною науковою теорією;

в) метод дослідження, який вивчає предмет уявно чи реально розчленовуючи його на складові елементи, як от частини об'єкта, його ознаки, властивості, відношення, відтак розглядає кожен з виділених елементів окремо в межах єдиного цілого.

4. Носій інформації – це...

а) сукупність відомостей (повідомлень, даних), яка визначає міру наших знань про ті чи інші явища, події та їх взаємозв'язки;

б) матеріальний об'єкт природного або штучного походження, який здатний містити, зберігати і передавати інформацію дані;

в) сукупність відомостей, що відображають відносини і процеси,

пов'язані з виробництвом, розподілом, обміном та споживанням матеріальних і нематеріальних благ.

5. *Із скількох операцій складається наукова організація дослідницької діяльності?*

- а) 5;
- б) 3;
- в) 7.

6. *Доктор філософії PhD – це...*

а) освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістр;

б) це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня доктор наук;

в) другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти, передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи.

7. *Дипломна робота за освітнім ступенем «бакалавр» – це...*

а) кваліфікаційна робота з відповідної галузі, що є самостійною індивідуальною роботою над обраною темою і готується до прилюдного захисту.

б) самостійно виконана науково-дослідна, головною метою і змістом якої є наукові дослідження архаїчних питань теоретичного або прикладного характеру за профілем підготовки.

в) самостійно виконана науково-дослідна робота, головною метою і змістом якої є наукові дослідження з новітніх питань теоретичного або прикладного характеру за профілем підготовки.

Варіант 4

1. *Що є предметом наукового дослідження?*

- а) навколишній матеріальний світ;
- б) авторські стратегії в одержанні нових знань про об'єкт та предмет дослідження;
- в) досліджувані з певною метою властивості об'єкта дослідження, ставлення до об'єкта.

2. *Науковий напрям – це...*

а) сфера наукових досліджень наукового колективу, спрямованих на вирішення значних завдань у певній галузі наук;

б) тимчасове припущення, необхідне для систематизації зібра-

ного фактичного матеріалу;

в) це частина наукової проблеми, яка охоплює одне або декілька питань дослідження.

3. *Яким шляхом забезпечується доступ до відкритої інформації?*

а) систематичної публікації її в офіційних друкованих видань (бюлетенів, збірників);

б) поширення її засобами масових комунікацій;

в) безпосереднього її надання заінтересованим громадянам, державним органам та юридичним особам;

г) усі варіанти є вірні.

4. *З яких складових складається інформаційне забезпечення?*

а) професійної інформаційної комунікації, пізнавальної інформації, змісту інформаційного забезпечення;

б) статистичної інформації, інформації державних органів та органів місцевого та регіонального самоврядування, масової інформації;

в) експрес-інформації, інформаційного листка, конфіденційної інформації.

5. *Що не відноситься до особливостей сучасних наукових досліджень?*

а) унікальність дослідження знаходить своє відображення в обмеженні використання багатьох умов або типових методів та нормативних матеріалів, що полегшують організацію праці в матеріальному виробництві;

б) масштабність дослідження ґрунтуються на вивченні великої кількості об'єктів та експериментальній перевірці отриманих результатів;

в) здійснення поєднанням зусиль спеціалізованих підрозділів і спрямування їх на всебічне дослідження суб'єкта підприємницької діяльності.

6. *Які умови отримання ступеня доктора наук?*

а) приватний захист наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;

б) публічний захист наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік

яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;

в) публічний захист наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей, опублікованих лише у вітчизняних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

7. Дипломна робота за освітнім ступенем «магістр» – це

а) кваліфікаційна робота з відповідної галузі, що є самостійною індивідуальною роботою над обраною темою і готується до прилюдного захисту.

б) самостійно виконана науково-дослідна, головною метою і змістом якої є наукові дослідження архаїчних питань теоретичного або прикладного характеру за профілем підготовки.

в) самостійно виконана науково-дослідна робота, головною метою і змістом якої є наукові дослідження з новітніх питань теоретичного або прикладного характеру за профілем підготовки.

Варіант 5

1. Яка головна функція науки?

а) пізнання об'єктивного світу, законів розвитку і функціонування природи, суспільства та мислення, виявлення суттєвих сторін всіх явищ;

б) відкриття нових законів;

в) відкриття нових теорій.

2. Яке головне завдання гіпотези?

а) розроблення об'єктивних зв'язків та співвідношення, котрі є визначальними для явища, яке визначається;

б) розроблення суб'єктивних зв'язків та співвідношення, котрі є визначальними для явища, яке визначається;

в) розроблення суб'єктивних зв'язків та співвідношення, котрі є дрюгорядними для явища, яке визначається.

3. До спеціальних методів досліджень не відносять:

а) метод супутніх змін;

б) метод подібності;

в) системний аналіз.

4. На чому базується професійно-інформаційна комунікація?

а) на контактах робочих, зайнятих в технічному процесі;

- б) на контактах робочих, зайнятих в розробках;
- в) на контактах робочих, зайнятих в науково-дослідному процесі.

5. *Що включає в себе організація обслуговування науково-дослідного процесу?*

а) технічну оснащеність засобами праці, створення умов НОП на робочих місцях, обслуговування робочих місць, забезпеченість засобами зв'язку для збору інформації, модернізацію засобів обробки інформації, технічну безпеку і профтехсанітарію вчених;

б) вивчення мети і об'єктів нормування, способів роботи і умов праці, класифікація витрат часу і операцій, вибір об'єктів і методу спостереження, проведення спостережень і обробки даних, визначення трудомісткості праці окремого фахівця;

в) передбачає комплекс заходів соціологічного та психофізіологічного характеру, виконуваних працівником з метою підвищення ефективності досліджень.

6. *Скільки становить нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі)?*

- а) 4 роки;
- б) 2 роки;
- в) 1 рік.

7. *Хто повинен бути внесений у список виконавців наукових досліджень?*

- а) всі відповідальні виконавці;
- б) виконавці і співвиконавці;
- в) обидва варіанти є вірні.

Варіант 6

1. *В чому полягають емпіричні завдання пізнання в науковому дослідженні?*

а) у вирішенні питань при формуванні теорії і розробці гіпотези, коли повинні задовольнятися логічні гносеологічні вимоги;

б) у відтворенні механізмів, явищ або процесів, яке дає можливість пояснити встановлені факти;

в) у виборі і ретельному вивченні фактів.

2. *За місцем проведення прийнято виділяти наступні наукові дослідження:*

- а) місцеві, регіональні, міжнародні;

б) лабораторні, виробничі;

в) в приміщенні, на відкритому повітрі.

3. *З яких етапів складається розвиток аксіоматизації знань?*

а) Синтез та аналіз знань;

б) Складання аксіоми та доведення;

в) змістовна аксіоматика та формалізована.

4. *Які існують різновиди пізнавальної інформації?*

а) нова, стара;

б) нова, релевантна;

в) релевантна та стара.

5. *Що не є методикою проведення наукових дискусій в пошуках істини, правильних рішень?*

а) обмін думками;

б) стимулювання спостереження;

в) кооперування.

6. *Сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче В2) або кваліфікаційні документи, пов'язані з використанням іноземної мови (крім осіб з інвалідністю I групи) обов'язкова умова для отримання...*

а) вченого звання професора;

б) вченого звання старшого наукового співробітника;

в) звання член-кореспондент.

7. *Які відомості не має містити реферат?*

а) кількість виконаних джерел;

б) кількість ілюстрацій;

в) перелік ключових слів для запам'ятовування.

Варіант 7

1. *Теорія – це...*

а) система знань стародавнього світу, що базується на: астрології, першоосновах хімії, астрономії, основах математики, мінералогії та географії, логіки та психології, зоології та ботаніці, а також естетиці;

б) система узагальненого знання, пояснення різнобічності подій, ситуацій, що відбуваються у природі чи суспільстві;

в) авторська стратегія в одержанні нових знань про об'єкт та предмет дослідження.

2. *Які виділяють наукові дослідження за методами досліджен-*

ня?

- а) лабораторні, виробничі;
- б) пошукові, науково-дослідні, науково-виробничі;
- в) теоретичні, теоретично-експериментальні, експериментальні.

3. *Метод дедуції – це...*

а) метод переходу від знання загальних закономірностей до окремого його прояву (аналіз понять);

б) метод пізнання, що ґрунтується на формально-логічному умовиводі, який дає можливість одержати загальний висновок на основі окремих фактів;

в) поєднання абстрагованих сторін предмета і відображення його як конкретної цілісності, метод вивчення об'єкта у його цілісності, у єдиному і взаємному зв'язку його частин.

4. *Яким нормативно-правовим актом визначаються основні принципи інформаційних відносин?*

а) закон України «Про інформацію»;

б) ДСТУ 3017:2015;

в) ISO/IEC 27001.

5. *Пряма «мозкова атака» передбачає...*

а) постановку завдання не тільки визначити можливі шляхи вирішення тієї чи іншої проблеми, але також досягти єдності поглядів з приводу переваг і недоліків висунутих ідей і виробити колективні пропозиції;

б) передбачає формулювання проблеми з виділенням її центрального пункту, і потім висування, і обговорення пропозицій щодо вирішення проблеми;

в) передбачає вирішення поставленого завдання не в загальному вигляді, а переноситься на удаваний іноді реальний об'єкт.

6. *Кому присвоюється вчене звання старшого наукового співробітника?*

а) особам, які професійно здійснюють науково-педагогічну або творчу мистецьку діяльність;

б) докторам і кандидатам наук обраним за конкурсом на посаду старшого наукового співробітника, начальника відділу, завідувача лабораторією, завідувача сектором науково-дослідної установи, закладу вищої освіти;

в) особам, які мають вищу освіту, і обрані за конкурсом на ці посади, мають достатню кваліфікацію для педагогічної або науково-

дослідницької роботи, що проводиться під керівництвом професора, доцента.

7. Скільки пунктів повинна містити основна частина реферату?

- а) 3;
- б) 5;
- в) 4.

Варіант 8

1. В чому полягають емпіричні завдання пізнання в науковому дослідженні?

- а) у вирішенні питань при формуванні теорії і розробці гіпотези, коли повинні задовольнятися логічні гносеологічні вимоги;
- б) у відтворенні механізмів, явищ або процесів, яке дає можливість пояснити встановлені факти;
- в) у виборі і ретельному вивченні фактів.

2. За змістом досліджуваних якостей об'єкта виділяють наступні наукові дослідження:

- а) фундаментальні, прикладні, науково-технічні розробки;
- б) комплексні, диференціальні;
- в) теоретичні, теоретично-експериментальні, експериментальні.

3. Метод конкретизації відносять до...

- а) методів емпіричного дослідження;
- б) теоретичних методів;
- в) загальних методів.

4. Що із переліченого не відноситься до основних принципів інформаційних відносин?

- а) гарантованість права на інформацію;
- б) закритість інформації;
- в) об'єктивність та вірогідність інформації.

5. На підставі чого складається графік виконання роботи?

- а) індивідуального плану;
- б) програми дослідження;
- в) робочого плану.

6. На основі чого здійснюється вступ до аспірантури та докторантури?

- а) вступного випробування;
- б) тестування;

в) конкурсу.

7. *Який шрифт прийнято використовувати для написання рефератів?*

а) Calibri;

б) Arial;

в) Times New Roman.

Варіант 9

1. *Наукова ідея – це...*

а) це система узагальненого знання, пояснення різнобічності подій, ситуацій, що відбуваються у природі чи суспільстві;

б) форма відображення у мисленні нового розуміння об'єктивної реальності;

в) система знань стародавнього світу, що базується на: астрології, першоосновах хімії, астрономії, основах математики, мінералогії та географії, логіки та психології, зоології та ботаніці, а також естетиці.

2. *Які існують методи наукових досліджень?*

а) звичайні та спеціальні;

б) звичайні та загальнонаукові;

в) загальнонаукові та спеціальні.

3. *Причина – це...*

а) розкриття не всього змісту поняття, а лише частини його з певною метою, яка може полягати у тому, щоб підготувати чітке логічне визначення;

б) розпізнання будь-яких конкретних об'єктів не від усіх інших, а лише від найбільш подібних до них;

в) явище, котре стає наслідком певних змін початкового стану об'єкта дослідження.

4. *До завдань національної системи науково-технічної інформації не належить?*

а) підготовка аналітичних матеріалів, необхідних для прийняття державними органами, органами місцевого та регіонального самоврядування рішень з питань науково-технічного, економічного та соціального розвитку країни;

б) систематична публікація в офіційних друкованих видань (бюлетенів, збірників);

в) організація пропаганди і сприяння широкому використанню

досягнень науки і техніки, передового виробничого досвіду.

5. Чим обумовлюється колективність праці в наукових дослідженнях?

а) зростанням спеціалізації працівників, масштабами і складністю досліджень, розвитком матеріально-технічної бази науки;

б) зменшенням спеціалізації працівників, масштабів і складності досліджень;

в) адаптацією працівників до зміни функцій, спеціалізації, місця роботи, що значною мірою впливає на організацію праці.

6. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури та наукової програми докторантури є:

а) підготовка та публікація дисертацій;

б) підготовка та публікація наукових статей;

в) підготовка та публікація в міжнародних виданнях.

7. Як друкуються заголовки розділів в рефераті?

а) симетрично до тексту прописними буквами;

б) симетрично до тексту рядковими буквами;

в) симетрично до тексту починаючи з прописних.

Варіант 10

1. Наука – це...

а) форма інтелектуальної діяльності людства, спрямована на отримання істинних знань про світ на відкриття об'єктивних законів світу і передбачення тенденцій його розвитку;

б) форма приватної власності людства, спрямована на отримання істинних знань про світ на відкриття об'єктивних законів світу і передбачення тенденцій його розвитку;

в) форма юридичної власності людства, спрямована на отримання істинних знань про світ на відкриття об'єктивних законів світу і передбачення тенденцій його розвитку.

2. За тривалістю розробки наукові дослідження бувають:

а) короткострокові, довгострокові;

б) річні, місячні, тижневі;

в) річні, сезонні, квартальні.

3. Метод дослідження – це...

а) деяка специфічна процедура, що складається з певних дій або операцій, за допомогою яких здобувається й обґрунтовується нове знання в науці;

б) дослідницька стратегія, яка передбачає цілеспрямоване спостереження за певним процесом в умовах регламентованих змін окремих характеристик умов його протікання;

в) це комплексна система спостережень, збору, обробки, систематизації та аналізу інформації про стан навколишнього середовища, яка дає оцінку і прогнозує його зміни, розробляє обґрунтовані рекомендації для прийняття управлінських рішень.

4. До основних видів інформації відносять:

а) статистичну інформацію, інформацію державних органів та органів місцевого та регіонального самоврядування, масової інформації;

б) професійної інформаційної комунікації, пізнавальної інформації, змісту інформаційного забезпечення;

в) експрес-інформації, інформаційного листка, конфіденційної інформації.

5. Від яких факторів залежить ефективність розумової праці?

а) внутрішніх, зовнішніх;

б) організації праці та розумового навантаження;

в) усі варіанти вірні;

г) немає правильних відповідей.

6. Що є вищою науковою установою в Україні?

а) Національна академія наук;

б) Мала академія наук;

в) Міністерство освіти і науки.

7. Рецензія – це...

а) критичний відгук (містить аналіз і оцінку) наукового керівника (консультанта), офіційних опонентів, провідної установи під час захисту кваліфікаційної роботи, кандидатської чи докторської дисертацій;

б) логічно обґрунтований відгук (містить аналіз і оцінку) наукового керівника (консультанта), офіційних опонентів, провідної установи під час захисту кваліфікаційної роботи, кандидатської чи докторської дисертацій;

в) науковий відгук (містить аналіз і оцінку) наукового керівника (консультанта), офіційних опонентів, провідної установи під час захисту кваліфікаційної роботи, кандидатської чи докторської дисертацій.

3 ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

1. Підходи до визначення науки.
2. Поняття про наукові факти.
3. Характеристика гіпотези та її сутність.
4. Загальна характеристика й визначення наукової теорії.
5. Відмінність наукового пізнання від звичайного, художнього та інших способів опанування реальної дійсності.
6. Передумови наукового мислення і діяльності.
7. Наукова картина світу і її еволюція.
8. Поняття об'єкта та предмета наукового дослідження.
9. Типологія методів наукового пізнання: філософські, загальнонаукові, загальнологічні, емпіричні та теоретичні.
10. Особливості наукового дослідження в області економіки.
11. Основні етапи наукового дослідження і логіка їх пізнавального пошуку.
12. Відмінність між фактом-подією та науковим фактом.
13. Формування наукової теорії – основний етап у процесі наукового дослідження.
14. Рівні наукового дослідження: емпіричний і теоретичний, їх відмінність за предметом, методами і формами наукового знання.
15. Методи нагромадження емпіричного матеріалу та вираження його в різних формах емпіричного знання.
16. Методи теоретичного узагальнення емпіричного матеріалу та вираження його в різних формах теоретичного знання.
17. Аксиоматичний і гіпотетико-дедуктивний методи.
18. Ситуаційні методи, що використовуються у економіці.
19. Види та форми науково-дослідної роботи студентів.
20. Фундаментальні і прикладні дослідження.
21. Дослідження, які проводяться самостійно суб'єктом.
22. Реферування літератури. Виконання магістерської роботи.
23. Планування науково-дослідної роботи магістрантом.
24. Інформаційний підхід у методології пізнання.
25. Технологія роботи з науковою літературою.
26. Систематизація результатів дослідження.

27. Викладення висновків та рекомендацій у формі реферату, наукової статті, тез доповіді, звіту про виконану науково-дослідну роботу, курсової, випускної магістерської роботи.

28. Наукова стаття.

29. Звіт про науково-дослідну роботу (НДР).

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Список рекомендованої літератури для виконання контрольної роботи

1. Невлюдов І.Ш., Олександров Ю.М., Андрусевич А.О., Чала О.О. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. Prague, OKTAN PRINT, 2024, 468 с. з іл.

2. Марта Мальська, Наталія Паньків Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.

3. Каламбет С.В. Методолія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. – 191 с.

4. Пономаренко В. С., Малярець Л. М. Аналіз даних у дослідження соціально-економічних систем Харків : ВД "ІНЖЕК", 2009. 432 с.

5. Афанасьєв А. О., Кузькін Є.В. Основи наукових досліджень : навч. посібн. Харків : Вид. ХНЕУ, 2005. 96 с.

6. Брикова Т. М. , Терешкін О.Г. Основи наукових досліджень : навч. посібник . Електрон. дані. – Харків : ХДУХТ, 2020. 103 с.

7. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень. Київ : АБУ, 2002. 480 с.

8. Демківський А. В., Безус П. І. Основи методології наукових досліджень : навч. посібн. Київ : Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.

9. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посібн. ; за ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2010. 280 с.

10. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень : Центр навч. л-ри, 2004. 212 с.

11. Клименюк О. В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібн.. Київ : Міленіум, 2005. 186 с.

12. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посібн. Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка, каф. екон.теорії та регіон. економіки. Полтава : Оріяна, 2012. 180 с.

13. Дороніна М. С. Технологія соціально-економічних наукових досліджень (схеми і приклади) : навч. посібн. 3-тє вид., випр. і доп.

Харків : ВД "ІНЖЕК", 2007. 120 с.

14. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібн. Київ : Кондор, 2003. 192 с.

15. Мочерний С. В. Методологія економічного дослідження . Львів : Світ, 2001. 416 с.

Додаток А
Приклад оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра Облік та фінанси

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з дисципліни
«Основи наукових досліджень»

Варіант № 1

Виконала: студент(ка) 1 курсу
ФЕУз ___ групи заочної форми
навчання спеціальності «Фінанси,
банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
або «Облік і оподаткування»

Ірина ПЕТРОВА

Перевірила: к.е.н., доцент

Наталія ФАТЮХА

м. Запоріжжя - 2026 р.